

2 CENTESIMI

Predujmljivo za Zagreb i ja
iznasa 1 K za 3 mjeseca.
Pojedini broj 2 para.

Abbonamenti per la
Monarchia: Corone 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonamenti für die
Monarchie vierteljährig
4 K, einzelne Nummer
2 Heller.

OMNIBUS

2 HELLER

Za vršenje objava u
"Malom oglasniku" plaća
se za svaku riječ 2 para.
Najmanja pristojba 80 p.

Per le inserzioni d'avvisi
nel "Notiziario d'affari"
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minima
80 centesimi.

Jeder Wort im "Kleinen
Anzeiger" kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 80 h.



Izlazi svaki dan osim nedjelje i svetka
u 11 ura prije podne.

Esce ogni giorno eccettuato le domo-
niche e feste alle 11 ant.

Erscheint täglich außer am Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.



Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije J. Krmpotić i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

Socijalistička skupština.

U nedjelju 8. t. mj. obdržali su tako zvani jugoslavenski socijalisti u hotel Belvedere skupštinu u kojoj ne imalo razpravljati o školskom pitanju za Hrvate i Slovence u Istri. Doistine zanimivo je bilo viditi kako će se »drugovi« izjaviti o tom pitanju, a iz ovog kratkog izvješća opaziti će čitatelji u koliko smišena protuslovlja oni padaju i koja rdjava im oružja služe za postignuti šudjeni cilj najme: laž, kleveta, fakinse psosti i slične mirisave biljke iz socijal-demokratskog vrta.

Izabrani je predsjednik Kermolj odmah u početku izrekao jednu debelu laž, tvrdeći da mi ne skrbimo za pučke škole nego samo za visoke škole, za sveučilišta!

Svako i najmanje diete u Istri znaše kolikom se brigom zauzimaju naša »Družba sv. Ćirila i Metoda« za pučke škole te svugdje gdje može ustanovljava ih bez da bi čekala nove proroke socijalista da ju na to upozore. Što se tiče sveučilišta neka znadu drugovi da mi Hrvati imademo samo jedno sveučilište u Zagrebu i to nepodpuno te jedino želimo da se isto popuni i da svi Hrvati imadu lakhi pristup u njemu a drugoga ne pitamo; dr- žimo da naš narod imade pravo imati barem jedno sveučilište.

Drug Pettejan rekao je u početku go- vora nekoliko pametnih stvari kad je opi- savao tužno naše školsko stanje. Bavio se je zatim o budućem izbornom redu za zemaljski sabor te ga je kritizirao nava- ljujući na naše zastupnike.

Zao nam je, ali za danas ne možemo o tome obširno govoriti, interes stvari zahtjeva da za danas šutimo a kad bude vrijeme zapjevati ćemo Pettejanu drugčiju pjesmu od one što si ju on nada. Govor- nik zatim se izražuje nepovoljno za slo- vensko sveučilište u Ljubljani, koje pitanje on smatra bedastim.

Slovinci, taj maleni, ali žilav narod od 1 1/2 milijun duša nema niti jedne vi- še škole, te držimo da je izdajnički kad se nadje jedan sin tog naroda koji pitanje je odan takav viši školski zavod drži bedastim. Govornik kritizira »Družbinu« školu u Šijani, gdje veli da se uči u trih jezicih.

Ponošom možemo kazati na Družbinu školu u Šijani koja pod vrstnim ravnateljem i neutrudivim učiteljem gosp. Jelušić-em krasno napreduje. Cinjenice odgovaraju na sve lažljive izmišljotine što ih samo zlo- ban čovjek proti toj jednoj hrvatskoj školi u Puli, podignuti može. Ako se kao predmeti podučuju talijanski i njemački jezik, držimo da će svatko pametan pri- znati da je što takova shodno u gradu Puli. Nego za protivnika svaki pa i naj- neumjestniji prigovor dobro dodje, na pitanje je koliko će svestitih ljudi nasjesti toj varci.

Sada dolazimo na najvažniji i sa gle- dišta socijal-demokratske stranke najumje- stniji prigovor. Poznato je, da je socijal- zam nauka koja govori da će usrećiti ljudsko društvo na ruševinah svakog veza što čovjeka spaja s Bogom, na ruševinah vjere.

Socijalisti hoće ljude bez vjere i crkve, hoće da rastu kao blago bez znaka

krsta, da djeca u školi ne vide niti ne čuju nikad svećenika. Zato oni prigova- raju Družbinim školarima jer da su tobože »klerikalci«. O tom bi se pitanju dalo mnogo govoriti a za danas upućujemo Pettejana na primjer Italije čiji državni zastupnici nijesu valjda zadojeni preveć kršćanskim ili kako nekoji vele klerikal- nim nazori. Pa ipak velika većina tih zastupnika, u prošlim važnim razpravama za odpraviti vjeronauk iz škole, izjavila se protivna tom predlogu. U Italiji je već bio odpravljen vjeronauk iz škole te je država bila naredila nekakva obće mo- ralna predavanja, to je bilo nešto bez glave ni repa, bez ikakvog temelja. Uvi- djevši kamo to pelje, razumivši da je naj- kraći put iz bezvjerne ili »slobodne« škole do tamnice, da se u tim školama ugja- ju nevaljani otčevi obitelji i loši građani, odlučilo se malo po malo uvesti podpu- nomu vjersku obuku u školi i prvi je ko- rak već učinjen. Hoćemo li i mi slijediti pogreške drugih naroda ili ćemo se ra- dije okoristiti njihovim primjerom? Čita- telju puštamo nek sudi.

Dolazi na red »drug« Haramina. Ovaj je manje srećniji govornik od prvoga i upravo debelih znade izvaliti. Haramina nema pojma o tužnoj poviesti Istre, o Mletačkom gospodstvu, o kobnom nje- govom uplivu na naš narod, o pogubnim njegovim posljedicama; nema pojma o crnoj politici austrijske vlade koja je u- vijek ugađala talijanašima a tlačila naš narod, nezna da stari izborni zakoni i lopovštine talijana i tlačile nijesu dopu- štale da se naš narod digno iz mitvila. On nezna kako je naš narod teškom mu- kom osvajao komadić po komadić zemlji- šta, kako je toliko odličnih sinova biedne istarske raje trpilo progonstva, a i glavom platilo svoje rodoljublje. Nezna za izgub- ljeni kruh, za osramočeno ime, za pre- trpljeni glad, za tisuć i tisuć mučeništva izabrane čete rodoljuba. Krvavim je slo- vima napisana epopejska borba našeg na- roda proti tudjincu i tudjinskom duhu. Kad sve to Haramina nezna, jelj onda čudo da pita: kako to da su Hrvati u Istri u većini pak nemaju nikakve moći, i da krivnju baca na narodne vodje. Smještan je prigovor da hrvatska naroda stranka ne ide među narod. Opazimo da je »Narodni Dom« preticisan postao radi mnoštva naroda koji dolazi, slušati pametnu riječ raznih rodoljuba, a do mala ćemo se naći u novim, mnogo većim pro- testijama u »Narodnom Domu« te će tada »drugovi« još bolje viditi da narod razumi svoj položaj, znade što štiti nje- gove interese i tko iz srdca srdcu govori.

Na opazku da bi se bio morao na- pariti već riješiti one šake talijanaša u Puli odgovaramo: naš je narod svojom disiplinom, svojom borbom d-e 24. maja zaprijetio put u Beč dvima stupovima ta- lijanšake stranke, a gospoda socijalisti- dne 23. istog mjeseca pomogli su aristok- ratu Rizzi-u da se izvadi iz neugodnog položaja. Lirussia-e compagnia bella, pitajte kako je to da je Rizzi još u Beču. Drugi je put bilo kad se je naš narod junački ponio na obćinskim izborima te se je borio proti kamori združenoj sa so-

cialistima, a toj crnoj koaliciji nadošla je na pomoć i slavna vlada.

Sramite se socijalisti kad još imate obraza reći, da nismo bili kadri smrviti ovu šaku talijana.

Dolazi na red Jelčić. S tim čovjekom je teško imati posla jer to je pravi »fakin«. On se je izrazio s nekoliko fakinških iz- raza i psosti na našega zastup. Laginju kojemu je čak spiočinuo da je podkupljen!

Laginja previde visoko stoji a da ga dostigne blato jednog nesretnika, koji je pogozio svoj rod i narodnu čast, jednog čovjeka koji je sam priznao da ga je sram što je rodom Hrvat, i koji se je sramio u »Arco Romano« hrvatski govo- riti. Jelčić se je zaprijetio silom! Pa dobro mi prihvaćamo prijetnju, savozite javnu skupštinu na javnom trgu, dodjite svi so- cijalisti na dodjite bez policije, koja vas znade braniti a onda ćemo viditi tko će odneti cijelje kosti kući. Jedan put ste sazvali otvorenu skupštinu a pošto se ni- ste nadali našem dolazku niste pozvali policiju te ste se odmah pobrali čim ste nas vidili. Drugi put dobili ste pomoć po- licije i fakinšate talijanskih kamorista, pak ste se onda hvalili vašim junatvom!

Prije no dokončamo ističemo jedno očit protuslovlje izmedju Lirussia i Jel- čića. Lirussi je tvrdio da i socijalistima dobro dolazi sporazum u Istri jer da će se time umanjiti narodnosna borba te doći druge kulturne borbe, dočim je Jel- čić sve protivno tvrdio, da su najme spo- razum sklopile narodnostne stranke samo da škole socijalizmu! U opće držimo da bi prva skrb »drugovima« morala biti naučiti malo pristojnosti nekoje »drugove«.

VIESTI.

Mjestne.

Narodna radnička organizacija.

Svaki dan ovog tjedna nalaziti će se u »Narod. Domu« od 5 1/2 do 7 u večer bla- gajnik »Narodne radničke organizacije« te su pozvani svi članovi, i oni koji su platili i oni koji nisu, da se tekom ovog tjedna jave u »Narodnom Domu« i da donesu s sobom knjižice da se uredi bla- gajna i priobči potrebita razjašnjenja.

(A dođuđu nedjelju uredovne će ure biti od 9 do 11 1/2 jutro.

Preporuča se za nove članove.

Danas na 7 sati u večer obdržavati će se odborska sjednica »N. R. O.«.

Zdravo!

Braci Sokolašima!

Sutra na 7 sati u večer ob- državati će se odborska sjednica.

Zdravo!

Poziv.

Gospoda i gospodje »Diletanskog od- sjeka« umoljavaju se da dodju danas (utorak) u 8 1/2 sati na večer u dvoranu Narodnoga Doma, gdje se ima podijeliti uloge i popraviti dva komada.

Kinematograf »International« u ulici Sergia broj 77, restauracija »Leopold«.

Od 9. t. mj. do 11. marča imade jako za- nimiv slijedeći program:

Smola g.dje Marice (šaljivo) — Diete angeo mira (potresno) — Zavod za sluš- kinje (šaljivo) — Glad ne pozna zakona (šaljivo) — Kako ti meni, tako ja tebi (krasna predstava u bojama).

Narodni darovi.

Za Družbu sv. Ćirila i Metoda primili smo:

Gosp. I. Buč sabrao na piru I. Dru- žeta i Marije Buić K 6'40.

Gosp. Bruno Jurinčić, učitelj u Kastvu, šalje K 12— za »Djačko pripomoćno društvo u Pazinu« sabranih na pust u veselom društvu u krčmi Benka Vlah na stolu obilja sjećajući se sirotinje.

Na uspomenu što je ipak napokon do- bro raztegnula uši nadležna duhovna osoba ovdješnjemu starom »Lašču« šalje g. Kosirić za poljepšanje Baške K 5. te za Družbu sv. Ćirila i Metoda K 5.

Na počast uspomene blagopokojna- dra Antuna Petrića, glasovitog filozofa, ured i dika hrvatskog naroda a osobito uče mu domovine slavne Dalmacije, da- ruje g. Niko Mardešić u Puli za Družbu K 5 i za Djačko pripomoćno društvo u Pazinu K 5. — Pokojniku slava, a vrli darovatelj i poznati rodoljub našao čim više nasljednika.

Razne.

Lovran.

Tršćanski Namjestništvo podijelio je gosp. Vladimiru Plavec koncesiju za usta- novljenje nove tiskarne u Lovranu.

Volosko.

Posujilnica držati će dne 21. t. mj. na 3 sata poslije podne svoju XI. glavnu redovitu godišnju skupštinu.

Pastirski list Porečkog biskupa.

Ovaj se list bavi dvjema jubilejima koji se slave ove godine. Papin jubilej (18/9. je 50-godišnjica njegovog misništva) i Carev jubilej (2/12. je 60-godišnjica vla- danja) te tumači o podložnosti oblastima.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Locali.

Infanticidio.

Nel restaurant al »Narodni Dom« fu assunta al servizio, pochi giorni fa, tale Irma N. in qualità di cassiera.

Ultimamente serviva a Trieste e li ebbe delle relazioni amorose che non tardarono avere delle conseguenze. Circa tre mesi fa partori a Trieste una creatura che soffocò e poi la gettò in mare. Il fatto rimase ignoto, e nessuno se ne avrebbe mai accorto, ma la voce della coscienza non le dava pace.

Fu perciò che ieri si presentò sola, di propria volontà, alla locale polizia e denunziò il fatto. Fu quindi trattenuta negli arresti.

Varie.

Cherso, li 6 marzo 1908.

Nel mentre pare che in alcuni luoghi dell'Istria cesserà la fiera lotta nazionale, qui a Cherso siamo tuttora nel medioevo. Le porcherie che quivi accadono sorpas- sano ogni limite. Per esempio un modo

del tutto spiccio di rovinare gli onesti Chersini è l'agire della rappresentanza comunale.

In tutte le città del mondo gli ultimi giorni di carnevale sono giorni di baldoria; la gioventù in specie ama mascherarsi e divertirsi, sia cantando nei locali chiusi che all'aperto. Naturalmente che nell'ora tarda di notte deve essere mantenuto il silenzio, contuttociò però, nei ultimi due giorni di carnevale si chiude un occhio. Così è in tutta l'Europa, eccetto che a Cherso.

Pensate un po' che qui fu proibito assolutamente qualsiasi canto in tutto il carnevale e a tutte le ore.

La ragione è chiara. I signori «italiani» non amano udire le canzoni croate e il tanto abborrito grido di: «Zivio Spinčić», ecco perché emanarono quella mostruosa ordinanza.

Così li 3 corr. (martedì di carnevale) verso sera si trovavano nella piazza della riva nuova alcuni nostri e cantellavano delle canzoni. Poco dopo ecco capitare il capo delle guardie Sbeliaffa e gettarsi in mezzo per praticare qualche arresto. Naturalmente questo inaspettato e barbaro procedere produsse la reazione e i presenti, sapendosi innocenti, si difesero come meglio potevano. Allora il Sbeliaffa e la neo comparsa guardia Marchian, sguainarono le sciabole facendosi largo tra la folla che si era radunata e conducendo a casaccio agli arresti chi loro capitava sotto.

La guardia Marchian si distinse per la sua ferocia e ferì gravemente 4 persone, cioè: Rošović Giovanni, Kastelan Matteo, Giovanni Bolmarčić e la quindicenne figlia del Kastelan, Maria, sulla testa. Giovanni Sumudin fu ferito leggermente. Il Rošović versò in pericolo di vita. Poco dopo comparso i gendarmi dovettero arrestare la guardia Marchian. (Continua.)

Da Lussinpiccolo.

(Continuazione.)

Li 27 p. p. fu posta all'edificio scolastico una colossale tabella coll'iscrizione: «Scuola popolare», e in tutte le finestre furono messe le coltrine di colore verde. Naturalmente che quella tabella, in una scuola che è pure croata, costituisce una bella e buona dimostrazione politica e una continua provocazione. Contro di ciò protestarono i nostri al sig. capitano distrettuale e siamo curiosi di vedere come si comporterà in proposito.

Finora usava venire ogni anno un gendarme a Unie nel tempo del carnevale,

quest'anno invece non venne alcuno. E perciò che alcuni mascoloni si fecero coraggio e ruppero al nostro Antonio Radoslović di nottetempo otto finestre. Già la notte è fatta per i milanesini. A Unie v'è assoluto bisogno di un posto di guardia, dai poliziotti comunali sfuggiamo perché allora sarebbe a Unie mille volte peggio che lo è ora.

I nostri costituirono quindi la «Ribarska zadruha» (Associazione di pescatori) e il governo ci diede 500 cor. di sussidio. Ma che cosa è questo sussidio quando si sa che le sole reti, per la pesca delle sardelle, costano 3000 corone! Vi occorrono ancora due grandi barche e due moderni fanali. La «Ribarska zadruha» si vide indotta perciò a presentare al governo una nuova istanza per un ulteriore aiuto, perché senza di questo non si potrà fare nulla e il povero popolo dovrà patirne la fame o sarniagare per estere contrade allo scopo di sfamarsi. Vedendo quei nostri disgraziati fratelli, che seguono tattora la voce nemica, ciò che da noi si fa, pensarono anch'essi di istituire una simile associazione. Il comico si è che ancor prima di istituirla chiesero al governo un aiuto che fu tosto rifiutato non esistendovi ancora la società. Mi dicono che il furbo autore dell'istanza sia stato il Padrina il quale non sa che è una follia presentare l'istanza prima ancora che si costituisca la società. E a questo essere alcuni Unioti tengono ancora per una scienza, una intelligenza rara, un lumen mundi! Unijani, Unijani kada ćete staviti pamet u glavu te se povratiti braći svojoj.

(Continua.)

Viastrak i izdavač: Tiskara LAGINJA • di
Odgovorni urednik: ANTE BELANČIĆ.

Comunicato.*

Il vile procedere dei signori dell'annona al mercato centrale non ha termine. Ieri verso le 10 ant. io sottoscritto volli fare acquisto di cavoli da una rivendugliola al mercato. Nel mentre io contrattavo i cavoli ecco che capita il commissario Fonda che senz'altro mi prese i cavoli dalla mano e li gettò nel paniere dicendo che non sono buoni per la vendita e cacciò la rivendugliola dal suo posto quantunque lo avesse pagato. Inseguita la le presei nuovamente i cavoli e nuovamente il detto commissario, che ci insegna pure, me li prese brutalmente dalle mani

*) Per questi articoli la redazione non assume altra responsabilità tranne quella voluta dalla legge.

e li gettò nel paniere. Io allora lo sgridai a dovere e visto che non può fare nulla, perché i cavoli erano in realtà sanissimi, se ne andò per i fatti suoi.

Se da notarsi che la rivendugliola, perché povera, non poté dare alcun «regalo» al signor commissario, nel mentre un'altra vicina rivendugliola che gli «regalò» del radicchio poté indisturbata vendere la sua merce.

Po Ia, 9. III. 1908.

Agata Ivić.

Mali oglasnik.

Piccolo notiziario.

RICERCASI quartiere in via Carducci, nei pressi del mercato centrale o presso la piazza Alighieri. Informazioni alla Redazione. 95

Trgovcima i raznim gospodarskim društvima na znasje: U našoj Narodnoj Tiskari Laginja i drug.* mogu se dobiti razne trgovačke i zapisničke knjige uz jeftinu cianu. 52

Pučkim školama i konsumnim društvima preporuča se osobito naša «Narodna Papirnica» za nabavu raznih školskih teka i risanka kao i pločice i inekšolske potrebe, te sve knjige i tiskanice potrebne za konsumna društva. Prodavačima znatan popust. 52 a

VENDESI nella tipografia Laginja e comp. via Giulia i vecchi giornali a 8 soldi il chilogramma. 86 a

PRODAJE SE u tiskari Laginja i dr. via Giulia i stare novine po 8 novčića kilogram. 86

••• JEPTINO I BRZO. •••

CEDULJICE

za
sv. ispovjed i pričest
izrađuje
NARODNA TISKARA
LAGINJA i dr. — PULA
Via Giulia, 1.
••• JEPTINO I BRZO. •••

CIGARETNI PAPIR

u korist

Družbe sv. Cirila i Metoda

pregledan po Dr. Janežiću

prodaje se

u trafici Fait via Barbacani

- Dorčić via Kandler
- Bolčić via Minerva
- Iv. Žic via dell'Ammiraglio
- Mentschik via Veterani
- Repotar via Sergia
- Blaha via Giovina.

Širite i kupujte «Omnibus»

• ISTARSKA POSUJILNICA U PULI •

Prima zadrugare, koji uplaćuju sadržajnih dijelova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te društva, uz odnosa od 4%.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odnosa, u iznosu od 1000 K ako se nije kod uložnja angažno ustanovio veći ili manji rok za odnosa, uz odnosa od 5 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i sadržajne uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdane zatvoreno.

Dražtvena pisarna i blagajna nalazi se u vinde Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se dobivaju pobjlike informacije.

Ravnateljstvo.

Brzojavni naslov: POTOČNIK — PULA

JOSIP POTOČNIK — PULA

Corsia Francesco Giuseppe, 6.

VELIKO SKLADIŠTE I TRAJNA IZLOŽBA

glinenih peći za sobe i salone, štednjake sa strojem za prištednju goriva, željeznih štednjaka obloženi sa neizgorivim Chamotom, kacea za kupanje iz najfinijih glinenih lončića, podplatno uređene kupaoznice, ploče za podove u kuhinji, hodniku, predvorju, dvorištu, stalama itd. Mosaik-ploče za obložiti stijene, PATENTIRANI uresi za glinene peći, Meidingerovih plašta za glinene peći u svrhu da poveća i usčuva toplinu itd. itd.

Specialiteta: Stroj za prištednju goriva za glinenu peć, dvostrukom brzinom zagrije odaju. — Automatička peć sa regulatorom i trajnom vatrom. Meteorska peć sa trajnom vatrom. Stroj za uzdržanje vatre za glinenu peć. Štednjaci na plin i drveni ngljen. **NOVO!!** Specijalista u nastavljanju peći i štednjaka. **NOVO!!**

Sve u tu struku zasjecajuće radnje izvršuju se pomno, brzo i jeftino. Uzorci, cijenici i proračuni šalju se badava i franko.

